

Obrtnija.

Avstro-ruska trgovinska zveza.

Čedalje razločnejša postajajo znamenja, da se mej Avstrijo in Rusijo nekaj vrši, — nekaj, kar utegne postati velikanskega pomena za splošni evropski politični položaj. To, kar čedalje razločnejše stopa na površje, utegne biti za vprvo trgovinska zveza mej našo državo in mogočno slovansko Rusijo. Kakor pa je že nekaj starega, da trgovinskim zvezam slede tudi politične zveze mej državami, tako se utegne v doglednem času izvršiti nekaj, kar smo še pred kakim letom smatrali le za skrite želje slovanske raje v monarhiji slavnih Habsburžanov . . . Danes pa to niso več skrite želje nas avstrijske slovanske raje, marveč je tudi trezno uverjenje onih krogov v državi, katerim je v prvi vrsti do ohranitve te starodavne Avstrije.

Početkom meseca februarja se poda avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand v cesarski Petrograd na poset belega carja Nikolaja II. Prvi smoter tega potovanja je, da se nadvojvoda pokloni carju in se mu zahvali na imenovanju generalom ruske konjenice. Ali nedvomno so podlaga temu potovanju bodočega vladarja Avstrije še mnogo pomenljivejše stvari. Da je politično razmerje mej slovansko Avstrijo in slovansko Rusijo stopilo v povse drugo strujo, o tem dokazuje baš imenovanje našega prestolonaslednika generalom ruske konjenice po carju samem. Nadvojvoda Franc Ferdinand se bode — tako je določeno v prvotnem načrtu — mudil v bližini carja štiri dni. V tem času se bode izvršilo marsikaj. Ruski car bode o tej priliki iz ust najodličnejšega avstrijskega gosta — torej iz najverojetnejšega vira — lahko izvedel, kako se godi narodom v Avstriji. Car bode izvedel o usodah, ki jih morajo trpeti avstrijski Slovani pod neusmiljenim jarmom berolinske politike in bode izvedel, — kam stremi politika pravih avstrijskih patrijotov, kam pa ona izdajic, ki hočejo pogin in smrt Avstriji in njenim slovanskim narodom.

Temu potovanju bode — tako se nadejamo — neposredno sledila objava avstro-ruske trgovinske zveze, katera mora prinesti blagoslove avstrijskim narodom. Kako hudo je užaljena tudi Rusija, ta velika dobrotnica Nemčije in bivša zaščiteljica nemške trgovine in industrije, po tarifnem načrtu berolinske vlade glede carine na izdelke in pridelke nenemških držav, — to smo že poročali. To žaljenje, prizadejano jej po samopašnih nemških veleposestnikih, ne bode nikdar pozabljeno, tudi ako bi Nemčija hotela kreniti drugo pot. To, kar so izzvali merodajni pruski kmetje za svojo državo in njene industrijalce, hoteč varovati le svoje žito, repo in korenje, to bode nosila Nemčija težje, kakor si misliti zamore.

Prva posledica tega razstanka mej Nemčijo in Rusijo mora biti, da bode plodoviti ruski trg zaprt izdelkom pruske trgovine in industrije, trg, kateri je donášal pruskim špekulantom milijarde dobička. In tako je prav! Rusija se je konečno naveličala nesramnega pruskega izmozgavanja svojih narodov, ki so se jej začeli smiliti. Rusija pa je odprla oči tudi na neko drugo stran. Merodajni ruski krogi so spoznali v pruski trgovinski politiki namen, odriniti od ruskega trga vse druge države in narode, zlasti pa daleč proč držati slovanske narode v Avstriji. Dobro vedoč, da bi se ti narodi baš najbolje gospodarski okrepili, ako bi se jim dalo priliko, razviti svojo obrt in industrijo, a za izdelke iste odprlo bogati vir ruskih odjemalcev — to vedoč, je nemška politika znala preprečiti ugodne trgovinske odnošaje mej Avstrijo in Rusijo ter sama zasesti ruski trg pod najugodnejimi carinskimi razmerami. Kajti namen Prusov je bil in je, avstrijske Slované gospodarski popolnoma oslabiti, potem pa se tem lože polastiti njihovih zemlja. In ko bi avstrijski Slovani, ta najzvesteji in državo ohranjujoči faktor v Avstriji propadli, ko bi padla ta močna zaslomba, potem bi tudi Avstrija padla kot zaklana žrtev v žrelo pruskih krvnikov. Vse to so dobro poznali gori v Petrogradu in kot pravim slovanskim narodnim politikom so se začeli smiliti avstrijski slovanski narodi, katerim je pruski rabelj pripravil jednako usodo, kakoršno je nameraval z Rusijo samo.

Do tu in ne dalje! so rekli konečno ruski krogi, — konec mora biti takemu nečloveškemu počenjanju!

In konec temu se bliža, ako je Bog v nebesih!

Ni nam treba posebej poudarjati, kolikega pomena za avstrijske narode utegne postati trgovinska zveza mej našo državo in Rusijo, ko se ta tudi uresniči.

Ali pri tej priliki treba že tudi spregovoriti resno besedo do sorojakov in vseh slovanskih rodoljubov v Avstriji in to je konečni namen predležečih vrstic.

Treba je zavedati se, da Rusija hoče v prvi vrsti pomagati narodom slovanske krvi v naši državi in Rusija želi, da se avstrijski Slovani tega tudi v popolnem obsegu zavedamo. Ta pomoč bode nam došla tem potom, da bode, glasom nove trgovinske pogodbe, omogočen uvoz avstrijskih izdelkov na ruski trg pod ugodnimi carinskimi pogoji, mogoče celo ugodnejimi, nego je bilo nasproti Nemčiji. Kar nam prej ni bilo mogoče, — mogoče bode poslej: naši industrijski izdelki bodo našli dobrega odjemalca in dobrega — plačnika na ruskem trgu.

Ali zdaj smo pri točki: Kje pa je naša industrija? Kaj pa bomo izvažali v Rusijo mi — avstrijski Slovani, mi — Slovenci? Kje je naša industrija in v čem obstoji! Kaj izdelujemo, kar se da dobro prodati v Rusiji? Mi moramo vender pograbit ugodno priliko, ki nam jo nudi dobra Matuška! Mi moramo skrbeti,

da nadomestimo Pruse na ruskem trgu. Rusija bode v Avstrijo pošiljala svojo dobro pšenico in s tem izpodrinila naše ogrske jude, mi pa moramo pošiljati v Rusijo svoje industrijske izdelke. To je jedro cele pogodbe.

Ali pa, — ker nam nedostaje svoje industrije — hočemo li prepustiti, da nam pred nosom tržijo z Rusijo v Avstriji in celo na naših rodni tleh naseljeni naši politični nasprotniki?

Ali hočemo dopuščati, da ugodno priliko izkoristijo pri nas naseljeni tujci, mi pa glejmo z rokami v žepu, kako si oni polnijo žepe s težkimi ruskimi rublji in požirajmo redke sline? — Za Nemce, Italijane, Madjare in jude v Avstriji pač ni namenjena ugodnost nove avstro-ruske trgovinske pogodbe, marveč namenjena je nam, rodnim bratom Rusom, nam Slovanom, da se tem potom gmotno oporemo!

Zaradi tega na noge!

Pripravimo se zarana za ta ugodni preobrat!

Naša domača industrija se začni razvijati in cvesti! Z bistrim razumom se vrzimo na delo za izvršitev te velikanske naloge in ko se to zgodi, potem smemo biti uverjeni, da bode rešena tudi naša narodna zadača!

Kmetijstvo.

Gnojenje sadnih dreves z umetnim gnojem.

Da se mora tudi sadno drevje gnojiti, ako hočemo, da nam donaša obilo in dobrega sadu, to pač ne bode nihče oporekal. A da je jako koristno gnojiti sadno drevje z umetnim dnojem, to pa ne bode vedel vsak preprost sadjar.

Da pa bode gnojenje sadnega drevja z umetnim gnojem imelo tudi pravi uspeh, naj se ravna sledeče:

1. Za doraščeno drevo se vzame 3 kg kajnita, 2 hg tomaževe žlindre in 2 kg mešanega apna. To se zmeša dobro skupaj. Mesto kajnita je dober tudi pepel od drv, katerega pa mora biti mesto 1 kg kajnita pol hektolitra ali poldrugi mernik.

2. Okoli drevesa se površje zemlje na širokost vej drevesa ali pa še dalje z močnimi grablji, najboljša so železne, prav dobro pregrabi, tako, da je vsa zemlja nekoliko zrahljana; na to zrahljano zemljo potrosi se zmes krog in krog enakomerno, a ne pri deblu, nego le bolj pod vejami.

3. Nato se vsa zemlja zopet z grabljami zagradi, tako, da pride ves umetni gnoj zmešan z zemljo.

4. To delo naj se izvrši sedaj v jeseni ali pa zgodaj v spomladi.

Sedaj pa račun.

Jeden kilogram kajnita stane, ako se skupaj naroča v večji množini, 5 vin. in 1 kg tomaževe žlindre pa 6 vin.; apno bode stalo kilogram 1½ vin. Torej

stane gnoj za eno doraščeno drevo 30 vin., za mlado drevo pa 15 vin. A če se bode drevo s tem gnojem in na navedeni način gnojilo, bode donášalo za polovico več sadja kot pa navadno. in recimo, da le 25 kg na 1 drevesu več, 1 kg povprečno 10 vin., znaša to 2 kroni 50 vin. pri 1 drevesu in pri 50 drevesih že 125 kron. In to je gotovo truda vredno, da se umni in marljivi gospodar potruji.

Tomaževa žlindra se dobi pri c. kr. kmetijski družbi. pri Petru Majdiču v Celju, kajnit pri c. kr. salinskem oskrbništvu v Kaluzi v Galiciji, pa tudi pri c. kr. kmetijskih družbah, ter pri gospodarskih za-
drugah. Sadjerejci poskusite, in ne bode vam žal!

Poučni in zabavni del.

Gasi, dokler tli!

Spisal L. N. Tolstoj.

V mali ruski vasi je živel kmet Ivan Ščerbakov v jako dobrih razmerah. Imel je tri sinove, od katerih je bil najstarejši oženjen, srednji že odrastel, najmlajši pa je bil tudi že tako velik, da je znal sam voditi konje in plug. Vender je bil Ivan še močan in krepak in tudi oče mu je še živel; a ta je ležal na protinu bolan že sedmo leto za pečjo. Ivanova žena je bila pametna in varčna gospodinja, sinaha pa tiha in delavna. V hlevu so imeli Ščerbakovi 3 konje in 1 žrebe, kravo s teletom in 15 ovac,

Ženske so gospodinje, šivale in delale na polju, možje pa so opravljali druga kmetijska dela. Ko je bilo v jeseni novo žito spravljeno, ni jim bilo treba tega takoj, kajti imeli so še starega. S tem, kar je Ivan skupil za oves, je poplačal davke in si kupil druge potrebščine.

Ivanov sosed je bil šepavi Gavril Gardejevič. Dokler je živel stari Gardej in gospodaril Ivanov oče, sta živela soseda v lepi slogi. Karkoli je jeden potreboval, dal mu je drugi, če je le imel. Prepirala se nista nikdar, še manj, da bi se tožila pred sodnikom. Tako je bilo, dokler sta gospodarila stara.

Po Gardejevi smrti je prišlo drugače.

Mej poprej složno živečima sosedoma se je razvnel radi malenkostne stvari prepir in sovraštvo.

Pri Ščerbakovih so imeli kokoš, ki je znesla jajce vsaki dan v skednju, in sicer v omari pri telegi. Mlada sinaha, ki je spravljala jajca za bližajoče se praznike, je šla vsaki dan prej. Nekega dne pa so otroci prepodili kokoš. Ta je zletela na sosedovo dvorišče in je znesla jajce tamkaj. Sinaha je slišala kokoš kokodakati, a imela je preveč dela, zato si je mislila, pojdem po jajce pozneje.

Na večer je šla v skedenj — a jajca ni bilo nikjer. Vprašala je taščo in svaka, sta li onadva vzela jajce, Taraska najmlajši svak pa ji je rekel: